

СУСПІЛЬНА БЕЗПЕКА — ЕКОЛОГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ У РОЗВИТКУ

*Вишневська О.М.,
д-р екон. наук, професор,
декан обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет*

Суспільна безпека має високий рівень залежності від механізмів, які визначають основні пріоритети глобальної політики в екологічній сфері. Збереження сфери існування людства має тісний зв'язок із відповідальністю сторін у виконанні зобов'язань, узгодженням дій, балансом інтересів національного й глобального рівнів. Сукупність існуючих глобальних екологічних проблем людства не обмежується сміттям й високим рівнем природоємності виробництв, яке доповнюється техногенними небезпеками. Екологічні проблеми людства мають кризовий характер, так як негативні тенденції у зміні клімату не зможуть обмежити будь-яку ділянку суші світу від негативних проявів природи. Практична значимість дослідження ґрунтується на запровадженні дієвої екологічної політики держав світу, яка зорієнтована на збереження довкілля у межах міжнародного права, міжнародних угод, їхнього виконання й рівнів відповідальності.

Функціональна роль заповідних територій є необхідною основою, тим базисом, який дозволяє не лише оцінити ситуацію, а й розробити, адаптувати напрями реалізації екологічної політики на різних рівнях управління [3].

Вагомою передумовою нейтралізації екологічних загроз різних рівнів є співробітництво (партнерство), яке являє собою дієвий механізм запровадження й контролю за виконанням екологічних програм. Пріоритетність вирішення екологічних питань полягає у взаємоузгодженості дій, направлених та запровадження дієвих механізмів (від інституціонального й фінансово-інвестиційного, до еколого-економічного). Концепція розвитку сфер й галузей національної економіки повинна бути зорієнтована на забезпечення еколого-економічної ефективності та дієве функціонування транскордонного співробітництва (партнерства). Глобальність питання повинна стати відповідальністю кожного члена світового суспільства, основою кліматичної політики держав й регіонів світу [4].

Основні задачі практичної реалізації полягають у наступному: створення умов щодо реалізації організаційних, фінансових, еколого-економічних можливостей суб'єктів й учасників співробітництва; підвищення ефективності використання зовнішніх та внутрішніх чинників розвитку територій; проведення постійного моніторингу еколого-економічних показників діяльності з метою нейтралізації екологічних викликів глобального характеру й територіальних екологічних загроз. Контроль за використанням фінансових ресурсів, які направлені на реалізацію заходів; запровадження європейських стандартів, удосконалення співробітництва (партнерства), нейтралізація конфліктів, упередження екологічних небезпек. Активізація співробітництва в екологічній сфері дозволить не лише локально формувати підходи до

нейтралізації небезпек, а й сприятиме системному вирішенню поставлених завдань й упередженню загроз різних рівнів (від локального — до глобального). Актуальним залишається питання щодо впровадження грантових проєктів, які дозволять вирішувати низку проблемних аспектів фінансування екологічних заходів.

З огляду на сучасні глобальні екологічні загрози існує нагальна необхідність запровадження системних заходів зі збереження різних видів природних ресурсів, екосистем. Сучасні негативні прояви спонукали до активізації дій Урядів держав світу, міжнародних екологічних організацій, екологічних активістів. Поширення інформації щодо негативних екологічних проявів на окремих територіях та державах світу вплинуло на суспільну реакцію. Все частіше і частіше розглядається питання збереження екосистем світу. У контексті збереження екосистем світу запроваджено низку змін у міжнародному законодавстві. Уряди держав світу запроваджуються заходи з апроксимації (адаптації) законодавства до норм міжнародного права. Посилюється роль екологічних організацій, екологічних активістів, що спонукає до поширення знань, розробки й впровадження нових проєктів зі збереження довкілля, територій окремих держав та регіонів світу [5].

Основними функціями природоохоронних територій повинні бути: підтримка й розширення зони природного існування певних видів; підтримка й покращення, поширення, міграція, обмін певних видів; відновлення якості ареалів існування; захист видів, які знаходяться під загрозою зникнення, уразливих, ключових чи комплексних видів; підтримка й покращення гідрологічних функцій; підтримка й покращення екологічної якості територій; контроль за ерозією ґрунтів; захист цінних ландшафтних форм; підтримка біоценозу на територіях, забруднених радіацією; забезпечення взаємозв'язку з метою нейтралізації загроз транскордонного характеру.

Формування передумов та гарантування соціальної безпеки залежить від створення передумов та можливостей у забезпеченні умов життя та побуту населення, за яких кожна особистість має достатній рівень захисту та інформованості щодо суспільних процесів, у тому числі у надзвичайних ситуаціях, як природно-кліматичного, так і техногенного характеру.

Бібліографічний список

1. Вишневська О.М. Глобалізаційні процеси у формуванні екологічної безпеки світу / О.М. Вишневська, С.А. Камашева, А.В. Камашев // Науковий Вісник Міжнародного гуманітарного університету №36/2019. — С. 114-121.
2. Кліматична політика України: <https://menr.gov.ua/content/klimatichna-politika-ukraini.html> (дата звернення: 20.11.2021).
3. Вишневська О.М. Розвиток економіки галузі на біоекономічних засадах: теоретичні і практичні аспекти [монографія] / О.М. Вишневська, О.А. Літвак, С.М. Літвак. Миколаїв: ФОН Швець В.Д., 2016. 242 с.

4. Vyshnevskya O., IMPACT OF GLOBALIZATION ON THE WORLD ENVIRONMENT / O. Vyshnevskya, O. Litvak, I. Melnyk, T. Oliinyk, S. Litvak/ Ukraine Journal of Ecology, 2021. 11 (1), 77-83, DOI: 10.15421/2021_11.
5. Vyshnevskya O., GLOBAL COMMUNITY SECURITY: MANIFESTATIONS, PRIORITIES, THREATS /O. Vyshnevskya, I.Melnyk, O.Sarapina, T.Pinchuk, O.Yeremian // Ukraine Journal of Ecology, 2020. 10 (5), 259-265, DOI: 10.15421/2020_241.